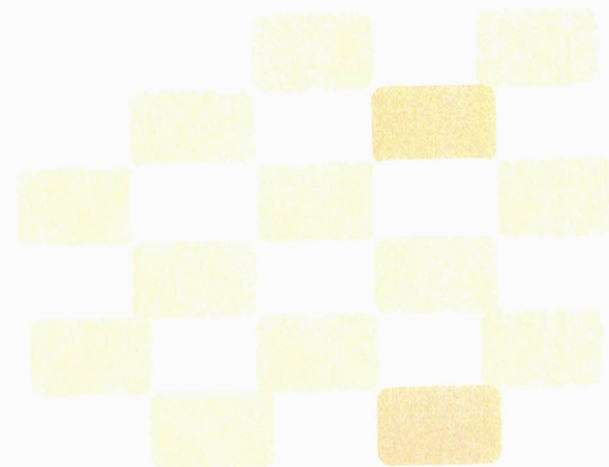

แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๒
กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กองแผนงานและงบประมาณ
เลขทะเบียน๒๕๕๙-๑๙
(ปรับปรุง๑๕ ก.พ.๕๙)

ส่วนที่ ๑

กรอบแนวคิดสำคัญของการจัดทำแผนกลยุทธ์
และแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

คำนำ

แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้จัดทำขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับ นโยบายของรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) นโยบายของผู้บริหารกระทรวงยุติธรรม นโยบายอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหายาเสพติด แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑) พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ กฎหมายจัดตั้งกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (ภารกิจตามกฎหมาย) สถานการณ์ทางสังคมทั่วไป สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา และความต้องการ / ความคาดหวังของผู้ใช้บริการ

กระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการฯ นั้น กรมพินิจฯ ได้จัดโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการ “การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน” โดยผ่าน “ กระบวนการมีส่วนร่วม” จากบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหารที่ให้ความสำคัญและสนับสนุนกระบวนการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการฯ อย่างเต็มกำลังจนทำให้ “แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน” ฉบับนี้แล้วเสร็จสมบูรณ์

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒ สามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติราชการของหน่วยงานสังกัดกรมพินิจฯ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ให้บรรลุตามเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจต่อไป

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
ธันวาคม ๒๕๕๘

สารบัญ

คำนำ

หน้า

ก ๑

ส่วนที่ ๑ : แนวคิดสำคัญของการจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

กฎหมาย แผนระดับชาติและอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ๑) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน
- ๒) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)
- ๓) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑)
- ๔) แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)
- ๕) แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒
- ๖) นโยบายรัฐบาล (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรมพินิจฯ/กระทรวงยุติธรรม)
- ๗) แผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑)

๑
๒
๓
๓
๓
๔
๖

สถานการณ์ทางสังคมทั่วไป

๖

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน

๖

การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

๘

ข้อเปรียบเทียบกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในประชาคมอาเซียน

๙

ส่วนที่ ๒ : นโยบาย จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม/อุปสรรค วิสัยทัศน์ ภารกิจหลัก พันธกิจ และค่านิยมร่วม

นโยบายการดำเนินงานของผู้บริหารกระทรวงยุติธรรมและกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

๑๑

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภัยคุกคาม/อุปสรรค

๑๕

วิสัยทัศน์ ภารกิจหลัก พันธกิจ และค่านิยมร่วม

๑๗

**ส่วนที่ ๓ : แผนที่ยุทธศาสตร์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ กลยุทธ์หลัก ตัวชี้วัดกลยุทธ์ งาน/โครงการ
ผู้รับผิดชอบหลัก / ผู้สนับสนุน**

ยุทธศาสตร์กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒	๑๙
ตารางแสดงความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	๒๑
ประเด็นยุทธศาสตร์ ๑ : บำบัด แก้ไข พื้นฟู ให้เด็กและเยาวชนกลับคืนสู่สังคม	๒๒
ประเด็นยุทธศาสตร์ ๒ : สนับสนุนการป้องกันการก่ออาชญากรรมในเด็กและเยาวชน	๒๗
ประเด็นยุทธศาสตร์ ๓ : การดูแลสิทธิเด็กและสวัสดิภาพเยาวชนภายใต้กระบวนการยุติธรรม	๒๙
ประเด็นยุทธศาสตร์ ๔ : พัฒนาบุคลากรและระบบงาน	๓๑

ส่วนที่ ๔ : แผนติดตาม กำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

แผนติดตาม กำกับและประเมินผลฯ	๓๔
------------------------------	----

ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ประกาศใช้แผนการบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๘ (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๘ ตอนพิเศษ ๑๐๙ ง วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๔) เป็นกรอบแนวทางการบริหารราชการตลอดวาระการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรี ตามนัยมาตรา ๑๓ ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๖

เมื่อคณะรัฐมนตรีประกาศใช้แผนการบริหารราชการแผ่นดินแล้ว ส่วนราชการจะต้องนำแผนการบริหารราชการแผ่นดินดังกล่าวไปดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปีของส่วนราชการนั้น ๆ ให้สอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การปฏิบัติราชการของแต่ละส่วนราชการเป็นไปเพื่อการบรรลุเป้าหมายเชิงนโยบายของรัฐบาล

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นส่วนราชการในสังกัดกระทรวงยุติธรรม มีหน้าที่หลักในการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิและ สวัสดิภาพเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือดำเนินการเกี่ยวกับงานด้านคดีทั้งคดีอาญาและคดีครอบครัว การศึกษา การฝึกอาชีพ การบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูและการสงเคราะห์ เพื่อให้เด็กและเยาวชนสามารถกลับเข้าสู่ครอบครัวและเป็นที่ยอมรับของสังคมได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๒ ที่มีความสอดคล้องกันระหว่างแผนการบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาล ยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม อำนาจหน้าที่และภารกิจของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยที่การจัดทำแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติราชการฯ ดังกล่าวได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกส่วน ทั้งผู้บริหารระดับสูงของกรม ผู้บริหารระดับสำนัก/กอง หัวหน้ากลุ่ม/ฝ่าย และเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติงาน กรมพินิจฯ จะใช้แผนฉบับนี้เป็นกรอบและทิศทางในการปฏิบัติราชการตลอดระยะเวลา ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๖๒ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อสังคมและประชาชนเป็นสำคัญ นอกจากนี้ กรมยังได้นำองค์ประกอบปัจจัยแวดล้อมที่สำคัญ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสภาพเศรษฐกิจและสังคม การเมือง กฎหมาย นโยบาย หรือสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นผลให้ กรมพินิจฯ ต้อง ปรับปรุง แก้ไข และเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำเนินงานเพื่อการให้บริการและอำนวยความสะดวกยุติธรรมสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ซึ่งกรมจักได้นำเสนอตามลำดับดังต่อไปนี้

๑. กฎหมาย แผนระดับชาติ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

แผนกลยุทธ์/แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ได้จัดทำขึ้นโดยศึกษา วิเคราะห์ถึงปัจจัย ผลกระทบ และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องในส่วนต่าง ๆ ดังนี้

๑.๑ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน

นับจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้นอย่างมากมายในระบบราชการ โดยได้มีการกำหนดแบบแผนการปฏิบัติราชการที่จะทำให้เกิดการบริหารราชการที่ดี ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ที่มุ่งหมายให้แนวทางการ

ปฏิบัติราชการเป็นไปในแนวทางเดียวกันซึ่งจะก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของงานที่สามารถวัดผลได้โดยปรากฏอยู่ในมาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งบัญญัติว่า

“การบริหารราชการตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจแห่งรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น การกระจายภารกิจและทรัพยากรให้แก่ท้องถิ่น การกระจายอำนาจตัดสินใจ การอำนวยความสะดวกและตอบสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้โดยมีผู้รับผิดชอบต่อผลงาน

การจัดสรรงบประมาณและการบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่ต้องคำนึงถึงหลักการตามวรรคหนึ่ง ในการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ตามความเหมาะสมของภารกิจเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรานี้ จะตราพระราชกฤษฎีกากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติก็ได้”

ดังนั้น ในการบริหารราชการของส่วนราชการจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์เน้นผลงาน มีความคุ้มค่า ลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน ลดภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น กระจายภารกิจและยุบเลิกหน่วยงานที่ไม่จำเป็น กระจายภารกิจและทรัพยากรให้ท้องถิ่น กระจายอำนาจการตัดสินใจมีผู้รับผิดชอบผลงานการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการ และต้องใช้หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๑.๒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาดังต่อไปนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม

ยุทธศาสตร์ที่ ๖ ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

๑.๓ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑

เพื่อให้การบริหารงานยุติธรรมในห้วงระยะเวลา ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑) บรรลุผลตามเป้าหมาย สอดคล้องกับพันธกิจ และผลักดันให้บังเกิดผลตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ จึงกำหนดยุทธศาสตร์และแนวทางการดำเนินงานที่สอดคล้องกัน และเพื่อให้หน่วยงานยุติธรรมและภาคีที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานยุติธรรมของประเทศได้ใช้เป็นกรอบทิศทางและแนวทางในการดำเนินงานต่อไป ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการประชาชน

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาบุคลากรและเผยแพร่องค์ความรู้ในงานยุติธรรม

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนและบูรณาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

๑.๔ แผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑)

ที่ประชุมคณะรัฐมนตรี (ครม.) ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๗ มีมติเห็นชอบแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑) โดยมีเป้าหมายสำคัญที่ต้องการ ทำให้สังคมไทย “เป็นสังคมที่ส่งเสริม สิทธิ เสรีภาพ และความเท่าเทียม โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เพื่อนำไปสู่สังคม สันติสุข” ซึ่งมีทิศทางครอบคลุมประเด็นสิทธิมนุษยชนทั้ง ๑๑ ด้าน และ ๑๕ กลุ่มเป้าหมาย โดยแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้กำหนดมิติของสิทธิมนุษยชน เป็น ๑๑ ด้าน ได้แก่ ๑. ด้านสาธารณสุข ๒. ด้านการศึกษา ๓. ด้านเศรษฐกิจ ๔. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๕. ด้านที่อยู่อาศัย ๖. ด้านวัฒนธรรมและศาสนา ๗. ด้านข้อมูล ข่าวสาร เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ๘. ด้านการขนส่ง ๙. ด้านการเมืองการปกครอง ๑๐. ด้านกระบวนการยุติธรรม และ ๑๑. ด้านความมั่นคงทางสังคม ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายที่มีผลกับความมั่นคงทางสังคมและเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบางต่อการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน ๑๕ กลุ่ม ได้แก่ ๑. กลุ่มผู้ต้องหา/ผู้ต้องขัง ๒. กลุ่มผู้พัวพัน ๓. กลุ่มผู้ต้องหาคดียาเสพติดติดตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. ๒๕๔๕/กลุ่มผู้ติดยาเสพติด และผู้ผ่านการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ๔. กลุ่มเหยื่อ/ผู้เสียหาย ๕. กลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ๖. กลุ่มผู้ใช้แรงงาน ๗. กลุ่มคนจน/ผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนา ๘. กลุ่มเกษตรกร ๙. กลุ่มผู้สูงอายุ ๑๐. กลุ่มเด็กและเยาวชน ๑๑. กลุ่มสตรี ๑๒. กลุ่มคนพิการ ๑๓. กลุ่มผู้ไร้รัฐ ชาติพันธุ์ และกลุ่มผู้แสวงหาที่พักพิงหรือผู้นิยภัยการสู้รบ ๑๔. กลุ่มที่รับผลกระทบจากสถานการณ์ความรุนแรง และ ๑๕. กลุ่มความหลากหลายทางเพศ/อัตลักษณ์ทางเพศ โดยมีการกำหนดกรอบระยะเวลา ๕ ปี นับตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗-๒๕๖๑

๑.๕ แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาความมั่นคงปลอดภัยของมนุษยชาติ (Human security) และยาเสพติดเป็นตัวการสำคัญในการบ่อนทำลายกำลังทรัพยากรบุคคลของชาติ ความรุนแรงของสถานการณ์ยาเสพติดจะเป็นตัวแปรที่สำคัญให้มีการกำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของรัฐบาลและ

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทุกรัฐบาลที่ผ่านมาให้ความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับที่สูงมาก โดยการกำหนดเป็นวาระแห่งชาติ (National agenda) การแก้ไขปัญหายาเสพติดเป็นนโยบายสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลเพื่อประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม (Protective regulatory policy)

ในอนาคตปัญหายาเสพติดยังคงมีแนวโน้มรุนแรงอยู่และนับวันจะทวีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ประชาชนได้คาดหวังให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งรัดในการควบคุม ป้องกันปราบปราม และแก้ไขปัญหายาอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อจะได้มีความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยในการดำรงชีวิต ด้วยเหตุนี้การจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง

แผนยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ เน้นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการไปสู่การ

- ๑) เสริมสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อป้องกันยาเสพติดในกลุ่มเด็กและเยาวชนมิให้เป็นผู้เสพรายใหม่
- ๒) เสริมสร้างมาตรฐานในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ
- ๓) เสริมสร้างความร่วมมือด้านการสกัดกั้นยาเสพติด สารตั้งต้น และเคมีภัณฑ์ตามแนวชายแดน
- ๔) พัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือเพื่อให้เกิดแนวปฏิบัติร่วมกันในกระบวนการยุติธรรมของกลุ่มประเทศอาเซียน
- ๕) พัฒนาขีดความสามารถ (เครื่องมือ เทคโนโลยี บุคลากร) ทั้งด้านการปราบปราม การป้องกัน การตรวจพิสูจน์ และการบำบัดรักษา
- ๖) พัฒนาความเชื่อมโยงข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน

๑.๖ นโยบายรัฐบาล (เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับกรมพินิจฯ/กระทรวงยุติธรรม)

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๗ โดยเน้นให้มีการปฏิรูปในด้านต่างๆภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาอย่างยั่งยืน ครอบคลุมปัญหาทั้งเฉพาะหน้า ระยะกลางและระยะยาว รวมทั้งส่งเสริมความสามัคคีและความสมานฉันท์ของประชาชนในชาติ โดยมีนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม ได้แก่

ข้อ ๓ การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐ

๓.๒ ป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ามนุษย์ รวมถึงปัญหาผู้หลบหนีเข้าเมือง การทารุณกรรมต่อแรงงานข้ามชาติ การท่องเที่ยวที่เน้นบริการทางเพศและเด็ก และปัญหาคนขอทาน โดยการปรับปรุงกฎหมายข้อบังคับที่จำเป็นและเพิ่มความเข้มงวดในการระงับตรวจสอบ

๓.๖ จัดระเบียบสังคม สร้างมาตรฐานด้านคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนทั่วไป โดยใช้ค่านิยมหลัก ๑๒ ประการ ตามนโยบายของคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ได้ประกาศไว้แล้ว

ข้อ ๑๐ การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ

๑๐.๑ ปรับปรุงระบบราชการในด้านองค์กรหรือหน่วยงาน ของรัฐ ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และท้องถิ่น ทบทวนการจัดโครงสร้างหน่วยงานภาครัฐที่มีอำนาจหน้าที่ ซ้ำซ้อน หรือถ่วงกันหรือมีเส้นทางการปฏิบัติงานที่ยืดยาว ปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการให้ทันสมัย โดยนำเทคโนโลยีมาใช้แก้ไขกฎระเบียบให้โปร่งใส ชัดเจน สามารถบริการประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนจัดระบบอัตราค่าจ้างและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสม และเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การบริหารจัดการภาครัฐแบบใหม่การตอบสนองความต้องการของประชาชนในฐานะที่เป็นศูนย์กลาง และการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ใช้บริการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ ลดต้นทุนดำเนินการของภาครัฐกิจ เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับนานาประเทศ และการรักษาบุคลากรภาครัฐที่มีประสิทธิภาพไว้ในระบบราชการ

๑๐.๒ กระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณะได้โดยรวดเร็ว ประหยัด และสะดวก รวมทั้งวางมาตรการทางกฎหมาย กำหนดผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน ขั้นตอนที่แน่นอน ระยะเวลาดำเนินการที่รวดเร็ว และระบบอุทธรณ์ที่เป็นธรรม โปร่งใส เพื่อมิให้เจ้าหน้าที่หลีกเลี่ยง ประวิงเวลา หรือใช้อำนาจโดยมิชอบ

๑๐.๓ ยกระดับมาตรฐานของหน่วยงานของรัฐให้มีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการเชิงรุกทั้งในรูปแบบการเพิ่มศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์จากประชาชนในต่างจังหวัดโดยไม่ต้องเดินทางมายังส่วนกลาง ศูนย์บริการสาธารณะแบบครบวงจรซึ่งจัดตั้งในชุมชน การให้บริการผ่านระบบศูนย์บริการร่วม ณ จุดเดียว (One Stop Service)

๑๐.๔ เสริมสร้างระบบคุณธรรมในการแต่งตั้งและโยกย้ายบุคลากรภาครัฐวางมาตรการป้องกันการแทรกแซงจากนักการเมือง และส่งเสริมให้มีการนำระบบพิทักษ์คุณธรรมมาใช้ในการบริหารงานบุคคลของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ

๑๐.๕ ใช้มาตรการทางกฎหมาย การปลูกฝังค่านิยม คุณธรรม จริยธรรมและจิตสำนึกในการรักษาคำสัตย์ของความเป็นข้าราชการและความซื่อสัตย์ ควบคู่กับการบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพเพื่อป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกระดับอย่างเคร่งครัด ยกเลิกหรือแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น และสร้างภาระแก่ประชาชนหรือเปิดช่องโอกาสการทุจริต เช่น ระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง การอนุญาต อนุมัติ และการขอรับบริการจากรัฐ ซึ่งขั้นตอนยืดเยื้อ ใช้เวลานาน ซ้ำซ้อน และเสียค่าใช้จ่ายทั้งของภาครัฐและประชาชน

๑๐.๖ ปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายเพื่อให้ครอบคลุมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตประพฤติมิชอบ และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ โดยเรื่องนี้เป็นวาระสำคัญเร่งด่วนแห่งชาติและเป็นเรื่องที่ต้องแทรกอยู่ในการปฏิรูปทุกด้านทั้งจะเร่งรัดการดำเนินการต่อผู้กระทำการทุจริตและประพฤติมิชอบทั้งในด้านวินัยและคดี รวมทั้งให้ผู้ใช้บริการมีโอกาสประเมินระดับความน่าเชื่อถือของหน่วยงานของรัฐ และเปิดเผยผลการประเมินต่อประชาชน

ข้อ ๑๑ การปรับปรุงกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๑๑.๑ ในระยะเฉพาะหน้า เร่งปรับปรุงประมวลกฎหมายหลักของประเทศและกฎหมายอื่น ๆ ที่ล้าสมัย ไม่เป็นธรรม ไม่สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ เป็นอุปสรรคต่อการบริหารราชการแผ่นดิน

๑๑.๒ เพิ่มศักยภาพหน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความเห็นทางกฎหมายและจัดทำกฎหมายให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว สามารถให้ความช่วยเหลือแก่ภาคเอกชนและประชาชนได้ตามหลักเกณฑ์ที่เปิดกว้างขึ้น และให้บุคลากรของหน่วยงานทางกฎหมายมีส่วนให้ความรู้ เสริมศักยภาพในทางกฎหมายมหาชน การดำเนินคดีทางปกครอง การยกร่างกฎหมาย และการตีความกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและถือฤทธิการปฏิบัติราชการเพื่อประชาชน

๑๑.๔ นำเทคโนโลยีที่ทันสมัยและความรู้ทางนิติวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อเร่งรัดการดำเนินคดีทุกขั้นตอนให้รวดเร็ว เกิดความเป็นธรรม และมีระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกัน สามารถใช้การติดตามผลและนำไปใช้ในการปรับปรุงประสิทธิภาพของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมได้

๑.๗ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๑

โดยที่กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีความเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติการฯ คือ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ “พัฒนาระบบการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด”

ปัญหาอาชญากรรมหรือการกระทำความผิดเป็นสิ่งที่มิสามารถหลีกเลี่ยงได้ในสังคม เมื่อมีการกระทำความผิดจึงต้องมีการกำหนดบทลงโทษขึ้นมาเพื่อควบคุมผู้กระทำความผิด แนวคิดการลงโทษตามกฎหมายพัฒนาการไปตามยุคสมัย โดยเปลี่ยนแปลงแนวคิดการลงโทษมาเป็นแก้ไขปรับปรุงพฤติกรรม โดยคำนึงถึงหลักมนุษยธรรมและเป็นไปตามหลักสากลมากขึ้น การแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการยุติธรรมที่เกิดขึ้น หลังจากศาลได้ตัดสินว่าผู้ต้องหาได้กระทำความผิด จากนั้นผู้กระทำความผิดต้องอยู่ในการดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานที่ทำหน้าที่แก้ไข บำบัดฟื้นฟู เพื่อให้ผู้กระทำความผิดสำนึกผิด ปรับตัวกลับใจเพื่อเป็นพลเมืองดี ในสังคม โดยไม่กระทำความผิดซ้ำอีก การกักขังแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด ทั้งในที่ควบคุม (เรือนจำ ทัณฑสถาน และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) และในชุมชน จึงเป็นภารกิจสำคัญและจำเป็นในการที่จะให้โอกาสกับผู้กระทำความผิดกลับเข้าสู่สังคมและไม่หวนกลับไปกระทำความผิดซ้ำอีก

เป้าประสงค์

- ๑) ผู้กระทำความผิดได้รับการจำแนก ควบคุม แก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาพฤตินิสัยให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- ๒) ผู้กระทำความผิดในคดีอาชญากรรมได้รับการบำบัด แก้ไขฟื้นฟูสมรรถภาพที่เหมาะสม
- ๓) ลดความแออัดของผู้กระทำความผิดในที่ควบคุมให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล
- ๔) ผู้กระทำความผิดที่ผ่านการแก้ไขฟื้นฟูกลับเข้าสู่สังคมและกระทำความผิดซ้ำลดลง
- ๕) ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด

๒. สถานการณ์ทางสังคมทั่วไป

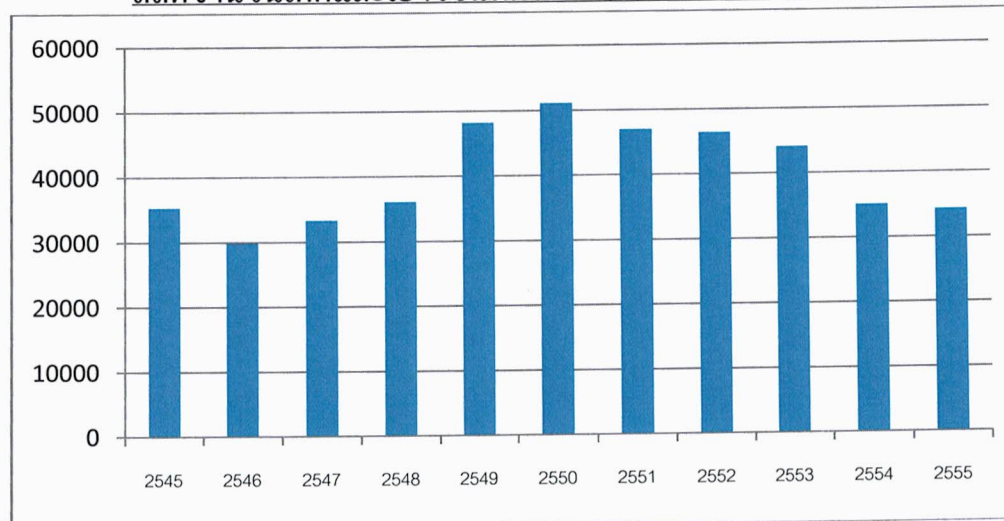
สืบเนื่องจากสังคมไทยเริ่มเสื่อมถอยอันมีผลจากการรับเอากระแสโลกไร้พรมแดนที่มาพร้อมกับค่านิยมการบริโภคและวัตถุนิยม วัฒนธรรมทางสังคมแบบตะวันตก ในเรื่องเสรีนิยม สื่อที่ขาดความเข้มงวดทางจรรยาบรรณในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร โดยเฉพาะในเรื่องเพศสัมพันธ์และการนิยมใช้ความรุนแรง นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมในกลุ่มเด็กและเยาวชน รวมถึงปัญหาอาชญากรรม

นอกจากนี้ ความเข้มแข็งของสถาบันหลักทางสังคมซึ่งมีความสำคัญต่อการปลูกฝังศีลธรรมและจิตสำนึกด้านคุณธรรม จริยธรรมแก่ประชาชนและเยาวชนมีบทบาทลดลง จากเดิมที่สถาบันครอบครัว ระบบเครือญาติ จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ให้การอบรมสั่งสอน ปลูกฝังศีลธรรม อันดีแก่บุตรหลาน เริ่มเปราะบางลง เนื่องจากวิถีชีวิตได้ปรับเปลี่ยนเป็นแบบสังคมเมืองที่ต่างคนต่างอยู่ ต้องดิ้นรนต่อสู้กับภาวะทางเศรษฐกิจมากขึ้น ส่งผลให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวอ่อนแอลง ปัญหาการหย่าร้างสูงขึ้น ขณะเดียวกันวิถีชีวิตสมัยใหม่มีผลต่อความเชื่อ ความศรัทธาในหลักศาสนาลดลง อัตราการใช้ประโยชน์จากศาสนสถานและการประกอบกิจทางศาสนาลดลงอยู่ในวงจำกัด โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุ ส่วนสถาบันการศึกษาเปลี่ยนไปจากอดีตที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงใกล้ชิดกับสถาบันครอบครัวและสถาบันทางศาสนาในการร่วมสร้างเด็กและเยาวชน ให้มีความรู้ มีแนวทางหรือวิธีการดำเนินชีวิตที่มีคุณธรรมและจริยธรรม กลับเสื่อมถอยลง โดยปัจจุบันระบบการศึกษามุ่งเน้นหลักวิชาที่ให้ความสำคัญกับใบรับรอง การศึกษามากกว่าการที่จะนำมาใช้ ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตจริง ซึ่งอาจทำให้สังคมขาดภูมิคุ้มกันในการดำรงชีวิตและการปกป้องความเสื่อมโทรมทางสังคมได้

๓. สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน

ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แนวคิดในการพัฒนาประเทศไทย มีรากฐานมาจากการเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจในระบบทุนนิยมเป็นหลัก ซึ่งเป็นการพัฒนาที่ไม่ได้คำนึงการพัฒนาระบบสังคมเท่าที่ควรทั้งยังขาดความสมดุลจึงก่อให้เกิดภาวะทุกข์ทางสังคมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งยังส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนซึ่งจะเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติในอนาคตโดยจะเห็นได้จากพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่มีความแตกต่างจากในอดีตอย่างเห็นได้ชัด อาทิ ปัญหาเป็นกำลังที่สำคัญของประเทศชาติในอนาคตโดยจะเห็นได้จากพฤติกรรมและการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนที่มีความแตกต่างจากในอดีตอย่างเห็นได้ชัด อาทิ ปัญหาสุขภาพกาย และสุขภาพจิต ปัญหาการมีพฤติกรรมทางเพศของเด็กและเยาวชนก่อนวัยอันควร ปัญหายาเสพติด ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นต้น ซึ่งก่อให้เกิดสถานการณ์ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่มีความรุนแรง มีความหลากหลายทางคดี มีปริมาณและมีพฤติกรรมซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ ลักทรัพย์ ก่อให้เกิดสถานการณ์ปัญหาการกระทำความผิดของเด็กและเยาวชนที่มีความรุนแรง มีความหลากหลายทางคดี มีปริมาณและมีพฤติกรรมซับซ้อนมากขึ้น ได้แก่ ลักทรัพย์ จำหน่ายและครอบครองสารเสพติดประเภทที่ ๑(เมดแอมเฟตามีน) พรากผู้เยาว์ ข่มขืน กระทำชำเรา อนาคต รุมโทรม ฯลฯ ทั้งนี้สาเหตุของปัญหาเหล่านี้มักจะสัมพันธ์กับสภาพปัญหาในสังคม เช่นการพฤติกรรมการใช้ สารเสพติด การคบกลุ่มเพื่อน ครอบครัว ชุมชน และสิ่งแวดล้อมรอบตัวของเยาวชน ทั้งนี้โดยมีปัจจัยเสริม คือ พฤติกรรมการเล่นแบบความคึกคะนอง ตามช่วงวัย และการขาดทักษะในการจัดการกับปัญหา ซึ่งโดยส่วนใหญ่ตัวเยาวชนผู้กระทำความผิดก็ขาดความสำนึกขาดความตระหนักรู้ว่าการกระทำของตนเองนั้นก่อความเดือดร้อนหรือเสียหายให้กับผู้อื่นและสังคมอย่างไรบ้างทั้งนี้อาจเนื่องมาจากขาดความรู้ ความเข้าใจ ไม่รู้จักวิธีการยับยั้งขาดตัวแบบ และไม่ได้รับการปลูกจิตสำนึกจากสถาบันหลักที่มีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมเด็กและเยาวชน (Socialization) ในทางที่เหมาะสม ซึ่งหากจะรอให้เยาวชนกระทำความผิดและเข้ามาสู่กระบวนการของสถานพินิจเสียก่อนก็จะกลายเป็นการแก้ไขที่ปลายเหตุของปัญหา ดังนั้นการป้องกันน่าจะเป็นวิธีการที่จะช่วยลดการกระทำผิด แต่หากเด็กและเยาวชนพลังพลาดกระทำความผิด และเข้ามาสู่กระบวนการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน การบำบัด แก่ไข และฟื้นฟู ก็จะเป็นวิธีการสำคัญที่จะช่วยแก้ไขพฤติกรรมเสียหายของเด็กและเยาวชน เพื่อพร้อมที่จะกลับไปอยู่กับสังคมภายนอกได้อย่างปกติสุข และยังเป็นการช่วยตัดวงจรการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนซึ่งอาจจะส่งผลให้เด็กและเยาวชนกลายเป็นอาชญากรในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

สถิติจำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำผิด (คน) พ.ศ. ๒๕๔๕- ๒๕๕๕

ดังนั้น การจะแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน ทั้งที่ยังอยู่ในสังคมปกติ และเยาวชนที่กระทำผิด จึงมีความจำเป็นที่ต้องได้รับความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมของคนในสังคมทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม โดยต้องตระหนักและให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ดังที่กล่าวในข้างต้นว่า “การป้องกัน” เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่สุดในการแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยง นอกจากนี้ หากเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมที่เสียหาย กระทำผิด และเข้ามาสู่กระบวนการของสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนแล้ว ทั้ง ๓ ภาคส่วนในสังคมต้องมีความตระหนักเพิ่มขึ้นนอกเหนือจากการป้องกันว่า ควรจะ “บำบัด แก้ไข และฟื้นฟู” พฤติกรรมต่างๆ เหล่านั้นอย่างไร เพื่อมิให้เด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมการกระทำผิดซ้ำซากจนกลายเป็นธรรมชาติขานาญสั่งสมเป็นอาชญากรวัยผู้ใหญ่ในอนาคต ซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อสังคมส่วนรวมในอนาคตต่อไป

๔. การเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน

ประเทศไทยมีกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนเป็นการเฉพาะปัจจุบันใช้พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓ ศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีเด็กและเยาวชน คือ ศาลเยาวชนและครอบครัว ซึ่งได้เปิดการดำเนินการครบทุกจังหวัดแล้วระหว่างสอบสวนหรือการพิจารณาคดี เด็กและเยาวชนอาจได้รับการปล่อยชั่วคราวหรือถูกควบคุมตัวในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และหากศาลพิพากษาให้การฝึกอบรมก็จะได้รับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

การนับอายุเด็กและเยาวชนกฎหมายกำหนดให้นับในวันทำการกระทำผิดได้เกิดขึ้น อายุขั้นต่ำที่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม คือ เกินกว่า ๑๐ ปี ถ้ายังไม่เกิน ๑๐ ปีไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมแต่จะได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมายคุ้มครองเด็ก

อายุขั้นสูงที่อยู่ในกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชน คือยังไม่ถึง ๑๘ ปี บริบูรณ์แล้วในวันกระทำความผิด ต้องถูกดำเนินคดีในศาลที่มีอำนาจพิจารณาคดีธรรมดา

ในความผิดเล็กน้อยที่มีโทษจำคุกอย่างสูงไม่เกินห้าปี และผู้อำนวยการสถานพินิจฯ พิจารณาแล้ว เห็นว่าเด็กหรือเยาวชนอาจกลับตนเป็นคนดี ได้โดยไม่ต้องฟ้องอาจได้รับการพิจารณาให้ใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

ในความผิดที่มีโทษประหารชีวิต หรือ จำคุกตลอดชีวิต ถ้าผู้กระทำความผิดเป็นเด็กหรือเยาวชน โทษดังกล่าวจะถูกเปลี่ยนเป็นจำคุกไม่เกินห้าสิบปี ดังนั้นจึงไม่มีการประหารชีวิตหรือจำคุกตลอดชีวิตแก่เด็กหรือเยาวชน

ผู้ที่อายุเกิน ๑๐ ปีแต่ยังไม่เกิน ๑๕ ปี กฎหมายกำหนดว่าไม่ต้องรับโทษแต่ศาลอาจกำหนดวิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ เช่น ว่ากล่าวตักเตือนคุมประพฤติ หรือฝึกอบรม ส่วนผู้ที่อายุเกิน ๑๕ ปี ศาลอาจลงโทษหรือจะเปลี่ยนโทษมาใช้วิธีการสำหรับเด็กและเยาวชนก็ได้ระยะเวลาฝึกอบรมที่ศาลกำหนดจะมีขั้นต่ำและขั้นสูง ซึ่งอาจปล่อยเมื่อครบขั้นต่ำหรือเมื่อครบขั้นสูง ก็ได้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของเด็กหรือเยาวชนที่ได้รับการฝึกอบรมรวมทั้งอาจปล่อยก่อนระยะเวลาที่ศาลกำหนดก็ได้หากมีเหตุอันสมควร

๕.ข้อเปรียบเทียบกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนในประชาคมอาเซียน

อ้างอิงจากเอกสารเผยแพร่ความรู้กระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนในประชาคมอาเซียน (เว็บไซต์กรมพินิจฯ) รายงานการศึกษากระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนในประชาคมอาเซียน โดย ดร. สุนันทิพย์ จิตสว่าง และดร. ปิยะพร ตันณีกุล จากคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยให้ข้อมูลไว้ว่า

“ประเทศในประชาคมอาเซียนส่วนใหญ่มีกฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ที่กระทำความผิดของกระบวนการยุติธรรม คือประเทศบรูไน พม่า ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย ลาว สิงคโปร์ อินโดนีเซีย และประเทศไทย

โดยประเทศที่ไม่มีกฎหมายเฉพาะสำหรับปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน ได้แก่ประเทศกัมพูชา และ เวียดนาม

ซึ่งใช้ประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเป็นหลักในการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

ทำให้บางครั้งมีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดเช่นเดียวกับผู้กระทำความผิดที่เป็นผู้ใหญ่

อันนำไปสู่ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด”

ประเทศ	กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
๑.กัมพูชา	ไม่มีกฎหมายเฉพาะ ปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่โดยใช้ - ประมวลกฎหมายอาญา - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
๒.บรูไน	มีกฎหมายเฉพาะ: the Children and Young Persons Order(CYPO) ๒๐๐๖
๓.พม่า	มีกฎหมายเฉพาะ: พระราชบัญญัติสำหรับเด็ก (the Children's Act)
๔.ฟิลิปปินส์	มีกฎหมายเฉพาะ: กฎหมายสำหรับกระบวนการยุติธรรมและสวัสดิการเด็กและเยาวชน (The Juvenile Justice and Welfare Act: Republic Act No.๙๓๔๔)
๕.มาเลเซีย	- มีกฎหมายเฉพาะ: Child Act ๒๐๐๑ - กฎหมายอิสลามแห่งศาลซาริฮะ The Criminal Offences [Federal Territories] Act ๑๙๙๗ [Act ๕๕๙] - The Evidence Act ๑๙๕๐
๖.ลาว	มีกฎหมายเฉพาะ: LAW ON THE PROTECTION OF THE RIGHT AND INTERESTS OF CHILDREN
ประเทศ	กฎหมายเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด
๗.เวียดนาม	- ไม่มีกฎหมายเฉพาะ ปฏิบัติเช่นเดียวกับผู้ใหญ่โดยใช้ประมวลกฎหมายอาญา - ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
๘.สิงคโปร์	- มีกฎหมายเฉพาะ :พระราชบัญญัติเด็กและเยาวชน ฉบับที่ ๓๘ (The Children and Young Persons Act: (CYPA) Chapter ๓๘) - กฎหมายที่เกี่ยวข้อง :พระราชบัญญัติคุมประพฤติ (Probation of Offenders Act :POA)
๙.อินโดนีเซีย	มีกฎหมายเฉพาะ : -พระราชบัญญัติศาลเยาวชน (The Juvenile Court Act: LAW NO.๓, ๑๙๙๗) - The Juvenile Court System Act No.๑๑ of ๒๐๑๒
๑๐.ไทย	มีกฎหมายเฉพาะ: พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

แหล่งที่มา : รายงานการศึกษากระบวนการยุติธรรมเด็กและเยาวชนในประชาคม

ส่วนที่ ๒

นโยบาย

จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม/อุปสรรค
วิสัยทัศน์ ภารกิจหลัก พันธกิจ และค่านิยมร่วม

๑. นโยบายการดำเนินงานของผู้บริหารกระทรวงยุติธรรมและกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

นโยบายผู้บริหารกระทรวง

พลเอก ไพบูลย์ คุ้มฉายา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้มอบนโยบายแก่ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่กระทรวงยุติธรรม เมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๗ โดยมีนโยบายเร่งด่วน ๖ ด้าน ดังนี้

๑) นโยบายด้านการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ

๒) นโยบายด้านการพัฒนาพินิจนิสัย แก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิด

และการป้องกันการกระทำผิด

๓) นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

๔) นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

๕) นโยบายด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมพิเศษ

๖) นโยบายด้านการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

๗) นโยบายสำคัญของกระทรวงยุติธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

๗.๑ พระราชดำริของพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา ในด้านการแก้ไขปัญหามารยาตจรรยาต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

๗.๒ ข้อริเริ่มการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การป้องกันอาชญากรรมแห่งชาติ (National Crime Prevention Strategy) โดยให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลัก (ในลักษณะเดียวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลัก) เพื่อผลักดันให้เกิดการบูรณาการและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมโดยเน้นมิติ “เชิงป้องกัน”

นโยบายอธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน (ศาสตราจารย์พิเศษ วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ)

ได้กำหนดนโยบายการดำเนินงาน ดังนี้

ภายใต้การบริหารงานของศาสตราจารย์พิเศษ วิศิษฐ์ วิศิษฐ์สรอรรถ อธิบดีกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ในช่วงที่ประชุมทำแผนยุทธศาสตร์ ๔ ปี (พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๒) รวมถึงคณะผู้บริหาร ได้แก่ รองอธิบดี, ผู้ตรวจราชการ และเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายได้รวมหารือเพื่อกำหนดแผนร่วมกันที่ประชุมมีมติ คือ กำหนดให้จำแนกกลุ่มเด็กและเยาวชนที่กรมพินิจฯ มีหน้าที่ดูแลตามภารกิจหลักออกเป็น ๓ ประเภท คือ

Rehabilitation

กลุ่มเด็กที่ผ่านกระบวนการพิจารณาจากศาลตัดสินว่ากระทำความผิด และถูกคุมตัวให้อยู่ในการดูแลของศูนย์ฝึกอบรม

Crime Prevention

กลุ่มเด็กที่มีความเสี่ยงในการเข้าไปมีส่วนในสารเสพติด หรือคดีอาญาต่าง ๆ อันเนื่องมาจากครอบครัว และชุมชนมีความเสี่ยง

Protection

กลุ่มเด็กที่ต้องการความคุ้มครองของกระบวนการยุติธรรมจากคดีอาญา คดีครอบครัว และเยาวชนที่ตกเป็นผู้เสียหายหรือเป็นเหยื่อ

๑.ภารกิจการบำบัด แก้ไข และฟื้นฟู

ภารกิจการดูแลเด็กและเยาวชนกลุ่มที่กระทำผิด หน้าที่ของกรมพินิจฯ นั้นคือ บำบัดแก้ไข และฟื้นฟู ให้เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมนิสัยเดิมให้ดีขึ้น กล่าวคือเมื่อเด็กกลับออกไปสู่สังคมแล้วสามารถดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข ไม่ก่อเหตุเป็นอันตรายต่อตนเองและคนรอบข้างซ้ำอีก ซึ่งภารกิจดังกล่าว กรมพินิจฯ กำหนดแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

☛ การสร้างความปลอดภัยและป้องกันการใช้ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนในความดูแลของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

- การอบรมเจ้าหน้าที่ (นักจิตวิทยา ,นักสังคมสงเคราะห์, พนักงานคุมประพฤติ)ให้ปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชนด้วยความเคารพในสิทธิส่วนบุคคล)
- การให้ความปลอดภัยแก่เด็กและเยาวชนระหว่างอยู่ในศูนย์ฝึก ด้วยการจัดอาคารและสถานที่ที่ปลอดภัย มีระบบการตรวจสอบด้วยระบบกล้องวงจรปิด และจัดเตรียมเครื่องใช้ส่วนตัวให้ตามพื้นฐานชีวิต

☛ การบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูที่มีประสิทธิผลและตอบรับกับปัญหาและสาเหตุของการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน

- การเพิ่มประสิทธิภาพการทำรายงานข้อเท็จจริง
- การเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัด
- การเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามหลังปล่อย

☛ การจัดกระบวนการบำบัด แก้ไข ฟื้นฟูให้เด็กและเยาวชน ที่ได้รับการยอมรับและเป็นมาตรฐานเดียวกัน

- การกำกับตรวจสอบมาตรฐาน

๒.ภารกิจด้านการป้องกัน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ความสำคัญในภารกิจ ด้านการป้องกันเด็กและเยาวชนในเชิงป้องกันควบคู่ไปกับภารกิจหลักในการดูแลเด็กในศูนย์ฝึกอบรมฯ เนื่องจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคดีเด็กผนวกกับการศึกษา และวิจัยอย่างต่อเนื่องทำให้กรมพินิจฯ เห็นว่า ภารกิจเชิงป้องกันด้วยการที่กรมฯ เข้าไปมีส่วนร่วมกับเครือข่ายชุมชน ครอบครัว และการจัดทำสื่อเผยแพร่ข้อมูลให้ภาคประชาชนทราบถึงปัญหาเด็ก สามารถก่อให้เกิดแรงสนับสนุนป้องกันเด็กมิให้กระทำผิดได้

ทั้งนี้ กรมพินิจฯ ได้พิจารณาถึงเป้าหมายสำหรับการดำเนินการในอนาคตออกเป็น

๑. สร้างการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๒. ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ด้านการดูแลเด็กและเยาวชน เพื่อป้องกันปัญหาและการกระทำผิด

๓.ภารกิจด้านการพิทักษ์คุ้มครอง

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ความสำคัญในการพิทักษ์คุ้มครองเด็ก กรมพินิจฯ เป็นองค์กรในประเทศเพียงแห่งเดียวที่ดูแลทรัพย์สินของผู้เยาว์ ผู้ไร้ความสามารถ และผู้เสมือนไร้ความสามารถมิให้ถูกฉ้อโกงจากบุคคลที่ไม่ประสงค์ต่อทรัพย์สินที่มีใช้ของตน โดยมีความคิดที่จะสร้างกรอบการดูแลสิทธิเด็กและสวัสดิภาพเพื่อเป็นต้นแบบในปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยอื่นๆ ในอนาคต

๔.ภารกิจด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนให้ความสำคัญการพัฒนาและบริหารจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดต่อการแก้ไข บำบัดและฟื้นฟูเด็กและ เยาวชนในกระบวนการยุติธรรมโดยแบ่งการดำเนินการออกเป็น ๔ ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ ๑ การบูรณาการข้อมูลและการพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

ส่วนที่ ๒ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนกระบวนการพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนอย่างมีประสิทธิภาพและ ครบวงจร

ส่วนที่ ๓ การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ ๔ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อพัฒนาบุคลากรและการสร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้

๒. จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม/อุปสรรค

☞ จุดแข็ง (Strengths)

- S๑ มีการจัดโครงสร้างแบบกระจายอำนาจ
- S๒ มีการกำหนดค่านิยมร่วมในการปฏิบัติงาน
- S๓ บุคลากรมีความรู้และประสบการณ์เฉพาะทาง
- S๔ บุคลากรมีความอดทน เสียสละ ความรับผิดชอบมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน
- S๕ มีการกำหนดขั้นตอน กระบวนการตามภารกิจหลักโดยมีกฎหมายรองรับ
- S๖ มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน เฉพาะบางหน่วยงาน
- S๗ มีงานวิจัยรองรับการปฏิบัติงานต่อเด็กและเยาวชน

☞ จุดอ่อน (Weaknesses)

- W๑ ไม่มีวิธีการควบคุมแนวทางการบริหารงานให้สอดคล้องกัน
- W๒ ไม่ได้นำค่านิยมร่วมมาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนและไม่ได้ติดตามผล
- W๓ ไม่ได้ใช้แผน (Action Plan) ในการควบคุมการปฏิบัติงาน
- W๔ ไม่ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการปฏิบัติงานอย่างเพียงพอต่อการใช้งาน
- W๕ อาคารและสถานที่ไม่เพียงพอต่อการให้บริการ
- W๖ บุคลากรทำงานนอกเหนือภาระงาน
- W๗ อัตรากำลังไม่เพียงพอ
- W๘ การสื่อสารภายในองค์กรขาดความชัดเจน
- W๙ บุคลากรไม่ได้รับการตอบสนองความต้องการในการปฏิบัติงานให้สำเร็จตามความเหมาะสม
- W๑๐ บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาตามความจำเป็นในการปฏิบัติงาน

- W๑๑ บุคลากรขาดความชัดเจนในความก้าวหน้าในสายอาชีพ
 W๑๒ ไม่ได้ปฏิบัติงานตามคู่มือที่กำหนดไว้
 W๑๓ ขาดการบูรณาการในการปฏิบัติงานทั่วถึง
 W๑๔ ไม่ได้นำวิธีการควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานมาใช้ให้ครอบคลุม
 W๑๕ ไม่ได้นำงานวิจัยมาพัฒนาระบบงานอย่างเต็มที่

โอกาส (Opportunities)

- O๑ มีแผนด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนและมียุทธศาสตร์ที่สามารถให้การสนับสนุนได้
 O๒ สังคมมีความตระหนักในการมีส่วนร่วมแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชน
 O๓ ผู้ปกครองยังมีความห่วงใย และติดตามดูแลเอาใจใส่ต่อเด็กและเยาวชน
 O๔ มีหน่วยงานให้การสนับสนุนในการรับดูแลเด็กและเยาวชนที่มีปัญหาเฉพาะทาง
 O๕ มีเทคโนโลยีและระบบการจัดการสมัยใหม่ ที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานและช่วยในการบริหารจัดการภาครัฐได้ง่ายขึ้น
 O๖ มีการสัมมนาพัฒนาระบบอาเซียน

ภัยคุกคาม (Threats)

- T๑ นโยบายจำกัดกำลังคนภาครัฐ ไม่สอดคล้องกับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้น
 T๒ ความเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ทำให้นโยบายด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชนไม่ต่อเนื่อง
 T๓ สภาพเศรษฐกิจปัจจุบันเป็นสาเหตุของปัญหาทางสังคมและปัญหาเด็ก อาทิ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาครอบครัว ปัญหาความรุนแรงและเยาวชน
 T๔ สังคมยังมีมุมมองในการแก้ไขปัญหาเด็กโดยเน้นการลงโทษให้เจ็บตลบมากกว่าการบำบัดฟื้นฟู
 T๕ เด็กกระทำผิดมีแนวโน้มอายุเฉลี่ยลดลง ลักษณะการกระทำผิดมีความรุนแรงและซับซ้อนมากขึ้น
 T๖ กฎหมายเด็กและเยาวชนส่งผลให้กลุ่มอาชญากรใช้เด็กและเยาวชนเป็นเครื่องมือได้ง่ายเพราะกำหนดโทษต่ำ

หมายเหตุ : W. คือ เป้าหมายของกรมพินิจ ฯ ที่จะลดจุดอ่อนนั้น ภายในระยะ ๔ ปี พ.ศ.๒๕๕๙-๒๕๖๒

๓. วิสัยทัศน์ พันธกิจ ภารกิจหลัก และค่านิยมร่วม

🏆 วิสัยทัศน์ (Vision) “เป็นองค์กรที่จะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ดีแก่เด็กและเยาวชนภายใต้กระบวนการยุติธรรม”

🏆 พันธกิจ

๑. พิทักษ์ผู้เยาว์เพื่อสวัสดิภาพและอนาคต
๒. ยกระดับคุณภาพการป้องกัน การดูแล แก้ไข บำบัด พ้นผู้เด็กและเยาวชน
๓. พัฒนาบุคลากรและระบบงานให้มีประสิทธิภาพ

🏆 ภารกิจหลัก (Mission)

๑. พิทักษ์คุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน ผู้เยาว์และครอบครัวที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยส่งเสริมการใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกและมาตรการอื่นๆ
๒. ดำเนินการด้านคดี ด้านการป้องกัน บำบัด แก้ไข พ้นผู้ พัฒนาและสงเคราะห์และติดตามประเมินผล
๓. ประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายกับชุมชน องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนกระบวนการยุติธรรมและป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชน
๔. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและพัฒนากฎหมาย รูปแบบและวิธีการปฏิบัติต่อเด็กและเยาวชน
๕. พัฒนาการบริหารจัดการและบุคลากรด้วยระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

☞ ค่านิยมร่วม (Shared Value) “สามัคคี มีเมตตา มุ่งมั่น พัฒนาเด็กและเยาวชน” (UKED)

U สามัคคี (Unity)

- ทำงานเป็นทีม เพื่อสร้างสรรค์งานสู่ความสำเร็จร่วมกัน

K มีเมตตา (Kindness)

- มีคุณธรรม จริยธรรม ปราศจากอคติ ให้ผู้อื่นพ้นทุกข์

E มุ่งมั่น (Effort)

- ตั้งใจ ทຸ່มเทและสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนเองด้วยความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบและเสียสละ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายงาน

D พัฒนา (Development)

- พัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นผู้มีความรู้ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีวินัยในการพัฒนาเองให้สามารถกลับไปอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขรวมถึง บุคลากรได้พัฒนาตนเองให้สามารถทำงานด้วยวิธีการที่ดีที่สุด อยู่เสมอและบรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้

ส่วนที่ ๓

แผนที่ยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์ กลยุทธ์หลัก ตัวชี้วัดกลยุทธ์ งานโครงการ

ผู้รับผิดชอบหลัก/ผู้สนับสนุน

ยุทธศาสตร์กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

แผนที่ยุทธศาสตร์กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

ตารางแสดงความเชื่อมโยงระหว่างวิสัยทัศน์ พันธกิจ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ และวัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่๑

บำบัด แก้ไข ฟื้นฟู เด็กและเยาวชน(Rehabilitation)

เป้าประสงค์:

ป้องกันการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์:

- ๑.เด็กและเยาวชนมีความปลอดภัยและไม่ได้รับความรุนแรง
- ๒.เด็กและเยาวชนสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข
- ๓.บุคลากรมีการปฏิบัติต่อเด็กเยาวชนที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์:

- ๑.อัตราการกระทำผิดซ้ำไม่เกินร้อยละ...
- ๒.ร้อยละของเด็กและเยาวชนสามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุขภายหลังปล่อยจากศูนย์ฝึกหรือภายหลังพ้นงานอัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องตามมาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบกลยุทธ์
๑.๑ เด็กและเยาวชนมีความปลอดภัยและไม่ได้รับความรุนแรง	๑.๑ สร้างความปลอดภัย และป้องกันการใช้ความรุนแรง	๑.กำหนดแนวทางการดูแลเด็กและเยาวชนเพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรงในสถานที่ควบคุม ๒.ปรับปรุง กฎระเบียบการปฏิบัติงานในสถานควบคุม ๓.ออกแบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยในสถานควบคุมให้เป็นมาตรฐาน	๑. จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ถูกลงโทษที่ใช้ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนลดลง ๒.จำนวนข้อร้องเรียนการใช้ความรุนแรงที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนลดลง ๓. อัตราการหลบหนีไม่เกินร้อยละ ...	๑. โครงการจัดทำคู่มือแนวทางการปฏิบัติ การให้ความรู้ และการติดตามประเมินผลเรื่อง Model Strategy เพื่อป้องกันการใช้ความรุนแรงในสถานที่ควบคุม ๒. โครงการสร้างสัมพันธภาพระหว่างเจ้าหน้าที่กับเด็ก / เด็กกับเด็ก/ เจ้าหน้าที่กับ	๑.ผู้รับผิดชอบหลัก -สถานพินิจฯ, ศูนย์ฝึก ๒.ผู้สนับสนุน -สำนักพัฒนาฯ

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
				เจ้าหน้าที่ ๓. โครงการปรับปรุงหรือก่อสร้างสถานที่ควบคุมตามสภาพปัญหา (zoning) และ นำระบบเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ ๔. โครงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเพียงพอภายในสถานที่ควบคุม ๕. โครงการจัดทำแผนการฝึกซ้อม และการระงับเหตุการณ์ฉุกเฉินหรือเกิดภัยพิบัติหรือเกิดความรุนแรง ๖.โครงการจัดกิจกรรมรณรงค์ (Event) การไม่ใช้ความรุนแรงในสถานควบคุม	

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
๑.๒ เด็กและเยาวชน สามารถกลับไปใช้ ชีวิตในสังคมได้อย่าง ปกติสุข	๑.๒ พัฒนาการ บำบัด แก้ไข พื้นฟู ให้มีประสิทธิผล	๑. ขั้นสถานพินิจ - เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจำแนก การรายงาน การจัดทำแผนแก้ไข บำบัด และการส่งต่อข้อมูลด้วยเครื่องมือและ วิธีการที่เหมาะสมและทันสมัย - การหันเหคดี/การส่งเสริมการใช้ มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา ๒. ขั้นศูนย์ฝึกและอบรม - เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจำแนก การรายงาน การจัดทำแผนแก้ไข บำบัด พื้นฟู - พัฒนาหลักสูตรการเรียนวิชาสามัญ การฝึกอาชีพให้เกิดประสิทธิผล - การเพิ่มประสิทธิภาพการเตรียมความ พร้อมและการติดตามสงเคราะห์ช่วยเหลือ ภายหลังปล่อย - การส่งเสริมสนับสนุนให้ครอบครัวและ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไข พื้นฟู	๑. ร้อยละ ของ เด็ก และ เยาวชนสามารถกลับไปใช้ ชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข ภายหลังปล่อยจากศูนย์ฝึก หรือภายหลังพนักงาน อัยการมีคำสั่งไม่ฟ้องตาม มาตรการพิเศษแทนการ ดำเนินคดีอาญา	๗. โครงการทบทวนแบบ สัมภาษณ์การประเมิน ความเสี่ยงและความจำเป็น (สพ.) ๘. โครงการพัฒนา ประสิทธิภาพเทคโนโลยี ในการ จัดทำรายงานข้อเท็จจริง (สพ.) ๙. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ ในการจัดทำแผนบำบัด แก้ไข พื้นฟู ให้สอดคล้อง กับความจำเป็นของเด็ก และเยาวชน (สพ./ศฝ.) ๑๐. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพ การติดตามภายหลังปล่อย (สพ./ศฝ.) ๑๑. โครงการพัฒนา หลักสูตรการเรียนวิชา สามัญ การฝึกอาชีพให้เกิด ประสิทธิผลแก่เด็กและ เยาวชนภายหลังปล่อย (ศฝ.)	

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
				๑๒. โครงการสร้างกิจกรรมและดึงศักยภาพเชิงบวกเด็กและเยาวชนสู่สาธารณะ (เช่น ลูกเสือ/to be number one / ตลาดนัดแรงงาน แข่งขันทักษะฝีมืออาชีพ/กีฬา/ดนตรี/สันทนาการ) (สพ./ศฝ.) ๑๓. โครงการส่งเสริมการใช้มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา (ม.๘๖, ๙๐) (สพ.) ๑๔. โครงการส่งเสริมการนำครอบครัวและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟู (สพ./ศฝ.) ๑๕. โครงการบูรณาการกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วมในการดูแลการศึกษา การประกอบอาชีพ และป้องกันการกระทำผิด	

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
				๑๖. โครงการบูรณาการ หน่วยงานด้านการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรและ สนับสนุนการเรียนวิชา สามัญ วิชาชีพ/อาชีพ แก่ เด็กและเยาวชนในสถาน พินิจและศูนย์ฝึกและอบรม	
๑.๓ บุคลากรมี การปฏิบัติต่อเด็ก เยาวชนที่เป็น มาตรฐานเดียวกัน	๑.รักษามาตรฐาน ใน การ บำ บั ด แก้ไข ฟื้นฟู เด็ก และเยาวชน	๑.พัฒนา ปรับปรุง กฎระเบียบการปฏิบัติงาน ๒.ประชาสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจ พัฒนา ความรู้แก่เจ้าหน้าที่	๓. ร้อยละของศูนย์ฝึกฯและ สถานพินิจมีการปฏิบัติงาน ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	๑๗. โครงการการนิเทศงาน ๑๘. โครงการนำเทคโนโลยี สารสนเทศมาใช้ในการกำกับ ตรวจสอบการปฏิบัติตาม มาตรฐาน ๑๙. โครงการประกวดหน่วยงาน ที่มีมาตรฐาน ๒๐. พัฒนาและปรับปรุง มาตรฐาน กฎ ระเบียบการ ปฏิบัติงาน ๒๑. โครงการพัฒนา ความรู้บุคลากร การสร้าง แรงจูงใจ แก่เจ้าหน้าที่ในการ ปฏิบัติงาน	๑. <u>ผู้รับผิดชอบ</u> <u>หลัก</u> -สำนักผู้ตรวจ, สำนักพัฒนา, สำนักเลขานุการ กรม, กลุ่มพัฒนา ระบบงานฯ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒

สนับสนุนการป้องกันการก่ออาชญากรรมในเด็กและเยาวชน (Crime Prevention)

เป้าประสงค์:

ปัญหาอาชญากรรมในเด็กและเยาวชนลดลง

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์:

๑. เครือข่ายมีจำนวนเพิ่มขึ้นและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมากขึ้น
๒. ลดการเกี่ยวข้องของอบายมุขในเด็กและเยาวชน

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์:

๑. ร้อยละ (อัตรา) การเผยแพร่แนวทางในการลดอาชญากรรมสำหรับหน่วยงานด้านการศึกษา

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบกลยุทธ์
๒.๑ เครือข่ายมีจำนวนเพิ่มขึ้นและเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันการกระทำผิดของเด็กและเยาวชนมากขึ้น	๒.๑ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม	๑. รักษาเครือข่ายเดิม ๒. หาเครือข่ายใหม่ ๓. สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับเครือข่าย	๑. จำนวนที่เพิ่มขึ้นของโรงเรียนและเครือข่ายชุมชนที่เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมโครงการป้องกันเด็กและเยาวชนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ๒. จำนวนมูลค่า (เงิน/วัสดุ) ที่เครือข่ายได้สนับสนุนการดำเนินงาน ของสถานพินิจฯ และศูนย์ฝึกฯ	๒๒. โครงการจัดทำแผนร่วมกันกับเครือข่าย และโรงเรียนเพื่อป้องกันการกระทำผิด (กิจกรรมในโรงเรียน โดยใช้สื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ในโรงเรียน) ๒๓. โครงการกรมพินิจฯ / สถานพินิจพบประชาชน (การเผยแพร่สื่อทางวิทยุ/โทรทัศน์/จังหวัดเคลื่อนที่/	๑. <u>ผู้รับผิดชอบหลัก</u> -สถานพินิจฯ, ศูนย์ฝึก ๒. <u>ผู้สนับสนุน</u> -สำนักพัฒนาฯ

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
				งานยุติธรรมชุมชน/คลินิก ให้คำปรึกษาเด็กและ ครอบครัวอบอุ่นเคลื่อนที่) ๒๔. โครงการจัดทำ MOU ร่วมกับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วม ในการดูแลการศึกษา การ ประกอบอาชีพ และ ป้องกันการกระทำผิด ๒๕. โครงการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีกับเครือข่าย	
๒.๒ ลดการ เกี่ยวข้องของ อบายมุขในเด็ก และเยาวชน	๒.๒ ส่งเสริมและ พัฒนาความรู้ด้าน การดูแลเด็กและ เยาวชนเพื่อป้องกัน ปัญหาและการ กระทำผิด	๑.บูรณาการโครงการกับหน่วยงานด้าน การศึกษา เพื่อส่งเสริมและพัฒนา ความรู้ด้านการดูแลเด็กและเยาวชนใน สถานศึกษา ๒.บูรณาการโครงการกับองค์กรการ ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อการมีส่วนร่วม ในการดูแลการศึกษา การประกอบ อาชีพ และป้องกันการกระทำผิด ๓.บูรณาการโครงการกับหน่วยงานด้าน สาธารณสุขเพื่อพัฒนาสุขอนามัย	๑.จำนวนแนวทางในการ ดูแล และป้องกันการกระทำ ผิดของเด็กและเยาวชนที่ได้ จัดทำขึ้นและมีการนำไปใช้ ๒. จำนวนโรงเรียนและ เครือข่ายมีการใช้สื่อและ แนวทางเป็นเครื่องมือ	๒๖. โครงการบูรณาการ เร่งรัด กวดขันและจัดทำ มาตรการเพื่อป้องกันและ แก้ไขปัญหาการแข่งรถยนต์ และรถจักรยานยนต์ ๒๗. โครงการบูรณาการ การกวดขันและควบคุม สถานบริการในการให้บริการ ๒๘. โครงการจัดทำความรู้ สื่อ และแนวทาง	๑.ผู้รับผิดชอบ หลัก -สถานพินิจ, ศูนย์ฝึก ๒.ผู้สนับสนุน -สำนักพัฒนาฯ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓

ดูแลสิทธิเด็กและสวัสดิภาพเด็กภายใต้กระบวนการยุติธรรม (Child Protection)

- เป้าประสงค์:** สวัสดิภาพและอนาคตของเด็ก เยาวชน รวมถึงผู้เยาว์ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ และผู้ไร้ความสามารถ ได้รับการคุ้มครอง
- วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์:** สร้างมาตรฐานการพิทักษ์ คุ้มครอง สิทธิและสวัสดิภาพของเด็ก เยาวชน รวมถึงผู้เยาว์ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ และผู้ไร้ความสามารถ
- ตัวชี้วัดเป้าประสงค์:**
- ร้อยละของคดีที่ได้รับการดูแลตามมาตรฐาน
 - ร้อยละของผู้เยาว์และ/หรือผู้เกี่ยวข้องไม่มีเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามคำสั่งศาล

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบกลยุทธ์
๓.๑ สร้างมาตรฐานการพิทักษ์ คุ้มครอง สิทธิและสวัสดิภาพของเด็ก เยาวชน รวมถึงผู้เยาว์ ผู้เสมือนไร้ความสามารถ และผู้ไร้ความสามารถ	๓.๑ พัฒนาการดูแลสิทธิเด็กและสวัสดิภาพของเด็ก เยาวชนที่เป็นต้นแบบในการปฏิบัติหน้าที่สำหรับหน่วยอื่นๆ ในอนาคต	๑.ด้านคดีครอบครัว - พัฒนารูปแบบการประมวลข้อเท็จจริงคดีครอบครัวเพื่อเสนอศาล ๒.ด้านการกำกับการปกครอง - การทำข้อกำหนดการกำกับการปกครอง	๑. ระดับความสำเร็จของพัฒนาระบบรูปแบบงานคดีครอบครัวและกำกับการปกครอง ๒. ระดับความสำเร็จของการจัดทำแนวทาง/คู่มือการช่วยเหลือผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือเยาวชนในคดีอาญา	๒๙. โครงการจัดทำคู่มือและให้ความรู้ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่เพื่อการปฏิบัติงานที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ๓๐. โครงการการติดตามดูแลคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพผู้เสมือนไร้ความสามารถ ผู้ไร้ความสามารถให้เกิดประสิทธิภาพ	๑.ผู้รับผิดชอบหลัก -สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
		- พัฒนารูปแบบการติดตามทรัพย์สินของผู้เยาว์และการกำกับการปกครอง - พัฒนารูปแบบ วิธีการ คุ่มครองสิทธิและสวัสดิภาพผู้เสมือนไร้ความสามารถ และผู้ไร้ความสามารถ ๓. ด้านคดีอาญา - จัดทำแนวทาง/ คู่มือการช่วยเหลือผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือเยาวชนในคดีอาญา อาทิ คดีทางเพศ เป็นต้น	๓.ร้อยละของติดตาม กำกับการปกครองผู้เยาว์ที่ผ่านเกณฑ์ประเมินตามมาตรฐาน ๔.ร้อยละของคดีที่ได้รับการดูแลตามมาตรฐาน	๓๑. โครงการจัดทำมาตรฐานการช่วยเหลือและส่งต่อผู้เสียหายที่เป็นเด็กหรือเยาวชนในคดีอาญา	

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔

พัฒนาบุคลากรและระบบงาน(Internal Process)

เป้าประสงค์:

บุคลากรและเครือข่ายได้รับการพัฒนาศักยภาพ

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์:

- ๑.บุคลากรของกรมพินิจฯ ทำงานบนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย
๒. หน่วยงานในสังกัดสามารถนำกฎระเบียบไปดำเนินงานให้บรรลุได้ตามแผนยุทธศาสตร์
- ๓.บุคลากรและเครือข่ายปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัดเป้าประสงค์:

๑. ร้อยละของระบบที่ได้รับการพัฒนาและสามารถใช้งานได้อย่างจริง
๒. ร้อยละของบุคลากรและเครือข่ายที่ได้รับการเสริมสร้างความรู้ที่สอดคล้องกับการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์

วัตถุประสงค์เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์หลัก	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบกลยุทธ์
๔.๑ บุคลากรของกรมพินิจฯ ทำงานบนระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัย	๔.๑. พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	๑. จัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ๒. พัฒนาระบบการสื่อสารและเพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ ๓. สร้างระบบสารสนเทศให้มีความมั่นคงปลอดภัย	๑. ร้อยละของระบบที่ได้รับการพัฒนาและสามารถใช้งานได้อย่างจริง ๒. ระดับความสำเร็จของการนำเข้าข้อมูลในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓๒. โครงการจัดหาอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ๓๓. โครงการพัฒนาระบบการสื่อสาร ๓๔. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ	๑.ผู้รับผิดชอบหลัก -ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์หลัก	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
				๓๕. โครงการบริหารจัดการ ระบบความมั่นคงปลอดภัย ในระบบสารสนเทศ	
๔.๒ หน่วยงานใน สังกัดสามารถ ดำเนินงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	๔.๒ ปรับปรุง กฎ ระ เ บี ย บ ก า ร ปฏิบัติงาน	๑. ปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ ให้ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ๒. สร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรใน สังกัด ๓. ติดตามประเมินผล	๑. ร้อยละที่ลดลงของปัญหา ข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน ของหน่วยงานในสังกัด ๒. ร้อยละของกฎ ระเบียบ ที่แก้ไข ปรับปรุง ได้มีการ สื่อสารให้กับบุคลากร	๓๖. โครงการปรับปรุง กฎหมาย กฎ ระเบียบ เพื่อ การปฏิบัติงาน ๓๗. โครงการจัดองค์ ความรู้ในการปฏิบัติงาน	๑.ผู้รับผิดชอบ หลัก -สำนักพัฒนา ระบบงาน ยุติธรรมเด็ก และเยาวชน
๔.๓ บุคลากรและ เครือข่าย ปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	๔.๓ พัฒ นา อ ง ค์ ความรู้และทักษะ การปฏิบัติงานแก่ บุ ค ล า ก ร แ ลະ เครือข่าย	๑. การจัดทำแผนกลยุทธ์การบริหาร ทรัพยากรบุคคล ๒. พัฒนาระบบสมรรถนะบุคลากรและการ สร้างความก้าวหน้าในด้านสายอาชีพ ๓. การบริหารผลการปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ ๔. พัฒนาระบบบริหารกำลังคนคุณภาพ (DJOB) ๕. จัดตั้งสถาบันพัฒนาบุคลากรกรมพินิจ (JDI) และหลักสูตรพัฒนาบุคลากร	๑. จำนวนบุคลากรที่ได้รับ การพัฒนาองค์ความรู้ในการ ปฏิบัติงาน ๒. จำนวนเครือข่ายที่ได้รับ การพัฒนาองค์ความรู้ในการ ปฏิบัติงาน ๓. ร้อยละของแผนงานที่ ปฏิบัติได้ตามแผนกลยุทธ์ การบริหารทรัพยากรบุคคล	๓๘. โครงการบริหารผลการ ปฏิบัติงานเชิงกลยุทธ์ ๓๙. โครงการพัฒนาระบบ สมรรถนะบุคคล ๔๐. โครงการสร้าง ความก้าวหน้าในสายอาชีพ ๔๑. โครงการพัฒนาระบบ บริหารกำลังคนคุณภาพ (DJOB) ๔๒. โครงการจัดตั้งสถาบัน พัฒนาบุคลากรและ เครือข่ายกรมพินิจ (JDI)	๑.ผู้รับผิดชอบ หลัก -กองพัฒนา ทรัพยากรบุคคล -กองบริหาร ทรัพยากรบุคคล

วัตถุประสงค์ เชิงกลยุทธ์	กลยุทธ์หลัก	แนวทางการดำเนินกลยุทธ์	ตัวชี้วัดกลยุทธ์	งาน/โครงการ	ผู้รับผิดชอบ กลยุทธ์
				๔๓. โครงการจัดหลักสูตร การพัฒนาบุคลากร ๔๔.โครงการจัดการความรู้ (Knowledge management)	

ส่วนที่ ๔

แผนติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงาน
ตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ๔ ปี

พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

แผนติดตามกำกับและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการ ๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๒

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน เป็นหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมที่อยู่ภายใต้กลุ่มภารกิจด้านการพัฒนาพฤตินิสัย โดยมีภารกิจหลักด้านการคุ้มครองสิทธิและสวัสดิภาพเด็กและเยาวชนในกระบวนการยุติธรรม ดำเนินการด้านคดีอาญา คดีครอบครัวตลอดจนให้การบำบัดแก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาพฤตินิสัย จึงได้กำหนดแผนกลยุทธ์ให้เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการเชิงยุทธศาสตร์และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติงาน เพื่อให้แผนงานดังกล่าวดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถบรรลุงานตามเป้าหมายที่กำหนด พร้อมทั้งพัฒนาระบบและจัดทำแผนติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของกรม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามประเมินผล และรายงานผลการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ

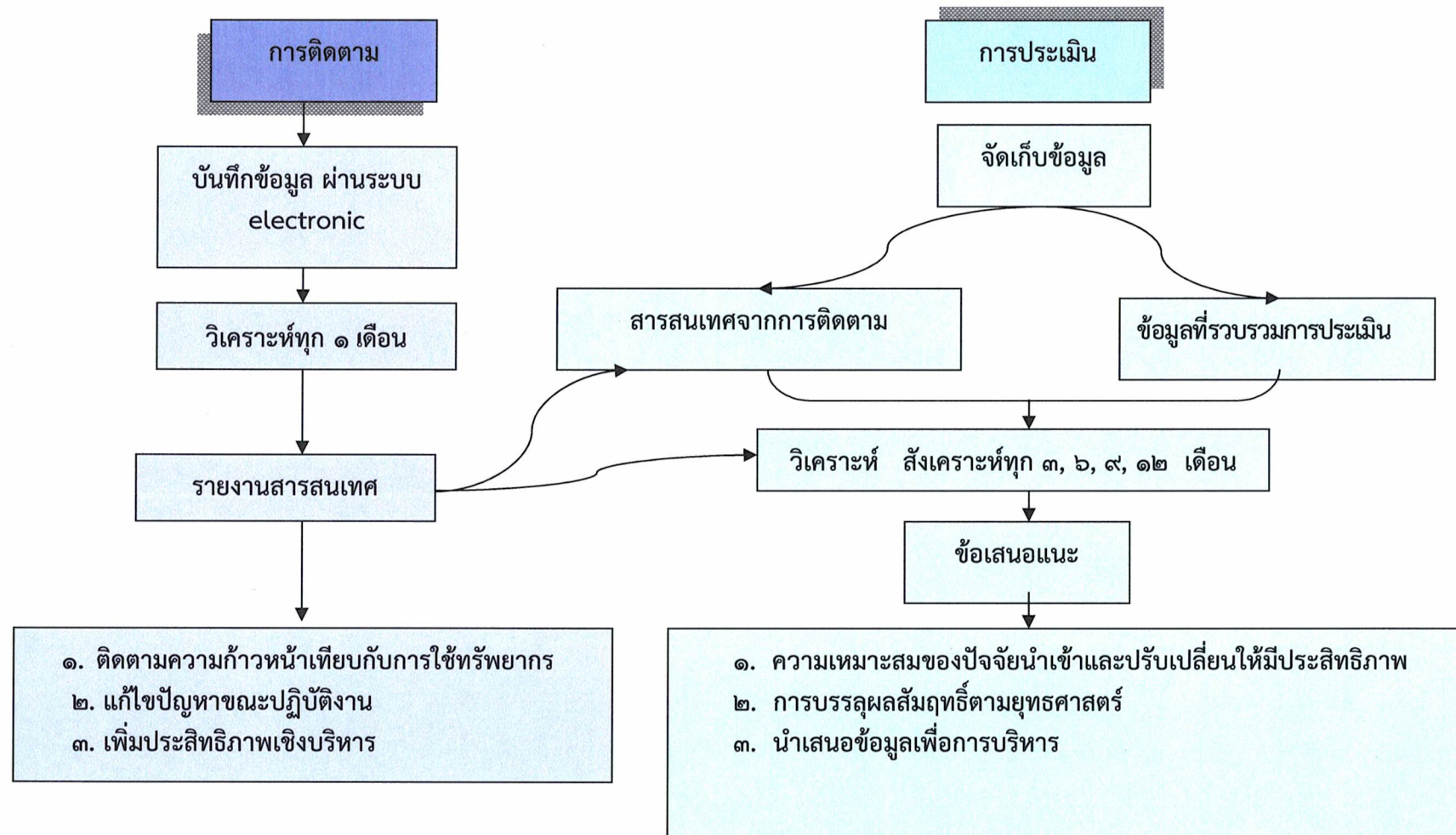
วัตถุประสงค์

๑. เพื่อติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการดำเนินงานว่ามีการดำเนินการไปตามระยะเวลา และเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร เพื่อนำไปกำหนดแนวทางและมาตรการในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้งานมีความก้าวหน้าจนสามารถบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติการที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร ในการเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์การดำเนินงานที่เหมาะสมต่อไป
๓. เพื่อช่วยในการปฏิบัติงานให้ผู้ปฏิบัติงานได้เกิดการเรียนรู้ในกระบวนการทำงาน และสามารถพัฒนางานให้ดียิ่งขึ้นไป

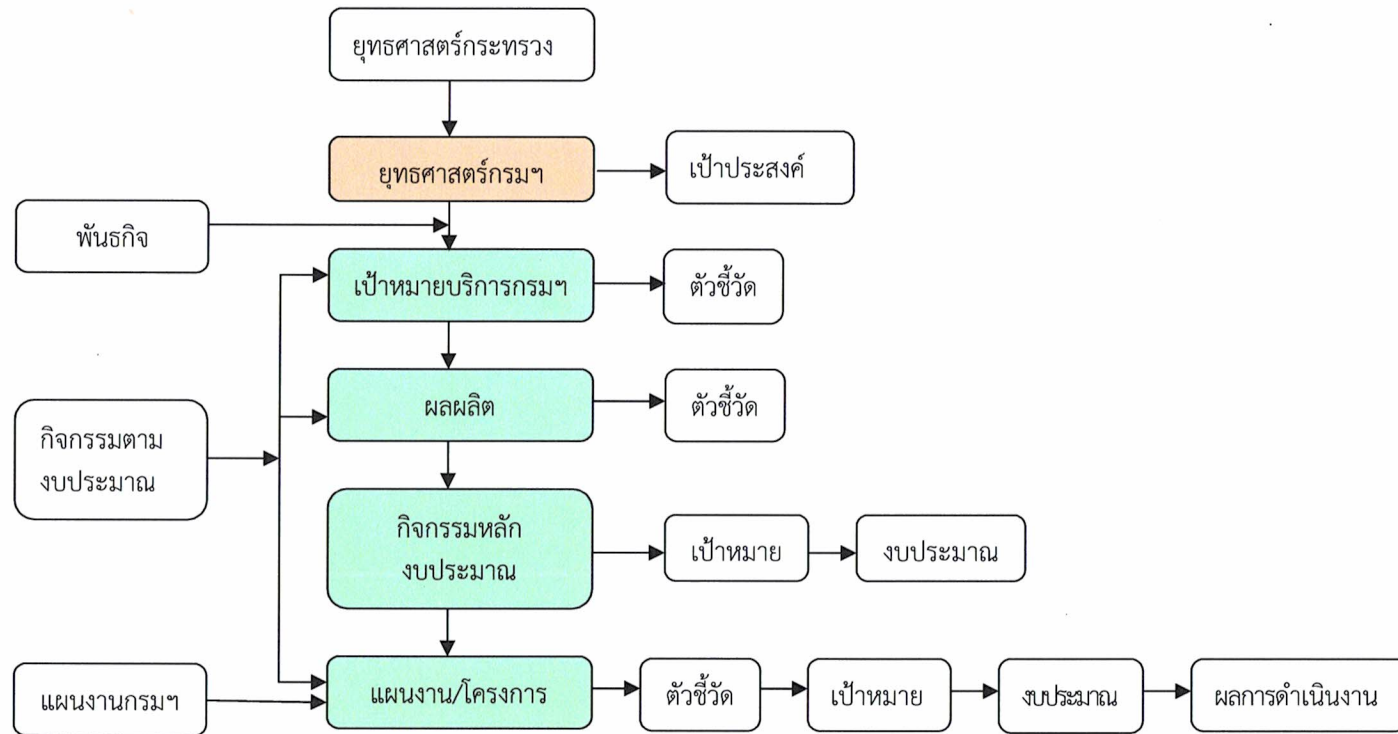
แนวคิดในการติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลยึดหลักการกระจายอำนาจ โดยสนับสนุนให้ใช้กลไกการบริหารงาน ซึ่งมีผู้อำนวยการสำนัก/กองเป็นผู้มีอำนาจและบทบาทเต็มทั้งในการบริหารกลยุทธ์และติดตามประเมินผล รับผิดชอบติดตามการดำเนินงานตามกลยุทธ์ที่ตนรับผิดชอบ โดยมีส่วนแผนงานงบประมาณและติดตามประเมินผล สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนเป็นผู้วิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปในภาพรวมของกรมฯ เสนอต่อผู้บริหารในการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การดำเนินงาน

แผนภูมิที่ ๑ ขั้นตอนการติดตามและประเมินผล

แผนภูมิที่ ๒ ผังการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ

การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ

๑. ติดตามความก้าวหน้า ๖ เดือน/ครั้ง ซึ่งเป็นการติดตามความก้าวหน้าของตัวชี้วัดผลผลิต ในแต่ละ ประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อตรวจสอบถึงความเป็ยงเบน แปรปรวนของผลงานที่เกิดขึ้นจริงกับเป้าหมายที่วางไว้ อันจะนำไปสู่การแก้ไข ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน หรือการทบทวนเป้าหมายและ กลยุทธ์หลักให้มีความเหมาะสมต่อไป

๒. ประเมินผลเมื่อสิ้นแผน เป็นการประเมินผลแผนปฏิบัติการประจำปี แบบรวมยอดเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและผลสำเร็จที่เกิดขึ้น รวมถึงบทเรียนต่าง ๆ ที่ เกิดขึ้นในการปฏิบัติการ

การติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ

ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผล การดำเนินงาน ดังนี้

๑. วิธีติดตามกำกับและการประเมินผล

- ๑.๑ จัดทำระบบบันทึกและรายงานโดยใช้แบบรายงานและระบบอิเล็กทรอนิกส์
- ๑.๒ ประมวลผลลงในระบบอิเล็กทรอนิกส์
- ๑.๓ สรุปติดตามกำกับและการประเมินผล
 - ติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงานและวิเคราะห์เป็น รายเดือน
 - ประเมินผลผลิต กิจกรรมหลัก ทุก ๓ เดือน/๖ เดือน/๙ เดือน/ ๑๒ เดือน

๒. การจัดทำรายงานและข้อเสนอแนะ

- ๒.๑ รายงานผลการดำเนินงานตามผลผลิต (รายงาน สงป. ๓๐๑ ๓๐๒)

๓. การจัดทำรายงานประจำปี

- ๓.๒ บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
- ๓.๓ จัดทำรายงานเพื่อเผยแพร่

การจัดทำรายงานเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ชื่อรายงาน	หน่วยงานเจ้าของเรื่อง
๑. รายงานผลความก้าวหน้าตามแผนปฏิบัติการกรมฯ ประจำปี	กองแผนงานและงบประมาณ
๒. รายงานตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของกรมฯ - รายงานผลความก้าวหน้า (SAR Card)	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
๓. รายงานประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ	กองแผนงานและงบประมาณ
๔. รายงานแบบ สงป.๓๐๑,๓๐๒ พร้อมรายงานผลการปฏิบัติงานทุกงาน/โครงการตามผลผลิตตัวชี้วัด และกิจกรรมหลัก	กองแผนงานและงบประมาณ
๕. รายงานผลการดำเนินงานตามนโยบายเร่งรัดการดำเนินงานที่สำคัญของกระทรวงฯ	กองแผนงานและงบประมาณ
๖. รายงานประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์กรมฯ (แผนปฏิบัติราชการ ๔ ปี)	กองแผนงานและงบประมาณ
๗. รายงานผลการดำเนินงานตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและนโยบายรัฐบาล	กองแผนงานและงบประมาณ
๘. รายงานการดำเนินงานของรัฐต่อสาธารณะรายปี (รายงานประจำปี)	กองแผนงานและงบประมาณ
๙. รายงานผลการดำเนินงานโดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ระดับความสำเร็จของการดำเนินงานจากการใช้จ่าย งบประมาณ (PART)	กองแผนงานและงบประมาณ

หน่วยงานรับผิดชอบการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน

๑. หน่วยงานหลัก : กองแผนงานและงบประมาณ

๒. หน่วยงานสนับสนุน : ๒.๑ สำนักพัฒนาระบบงานยุติธรรมเด็กและเยาวชน
 ๒.๒ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
 ๒.๓ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
 ๒.๔ กองคลัง
 ๒.๕ กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนสามารถดำเนินการตามภารกิจบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและเป้าประสงค์ที่วางไว้
๒. มีข้อมูลสนับสนุนในการปรับกลยุทธ์การดำเนินงานและปรับแผนปฏิบัติราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป